

Številka: Up-889/14-27

Datum: 19.02.2015

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. ERNESTA PETRIČA K SKLEPU
O ZAVRNITVI PREDLOGA ZA ZAČASNO ZADRŽANJE št. Up-889/14 z dne
5.2.2015**

V ustavni pritožbi št. Up-889/14 pritožnik Anton Krkovič izpodbija v izreku sklepa navedene sodne odločbe in hkrati predlaga njihovo zadržanje.¹

Razlogi, ki mi narekujejo, da sem glasoval **proti sklepu večine o zavrnitvi predloga za zadržanje izvrševanja zadevnih sodnih odločb**, so naslednji:

1. Ustavno sodišče je v skladu s 55.b členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) na plenumu soglasno odločilo, da se ustavna pritožba Antona Krkoviča **sprejme v obravnavo, s čimer se vsekakor strinjam**. Ustavna pritožba je, kot je zapisalo Ustavno sodišče tudi v zadevi št. Up-373/14 z dne 11. 6. 2014 (Uradni list RS, št. 47/14), "posebno pravno sredstvo, s katerim Ustavno sodišče nadzoruje, ali sodna oblast pri izvrševanju svojih pristojnosti spoštuje človekove pravice in temeljne svoboščine". Po Ustavi je prav nadzor nad spoštovanjem človekovih pravic ena od temeljnih nalog Ustavnega sodišča, del njegovega *raison d'être*. Ustavno sodišče je v konkretni zadevi v sklepu o sprejemu **zapisalo, da bo presodilo, ali je bilo z obsodbo pritožnika kršeno načelo zakonitosti v kazenskem pravu** iz prvega odstavka 28. člena Ustave.² Če bi Ustavno sodišče presodilo, da je bilo z izpodbijanimi sodnimi odločbami kršeno načelo zakonitosti iz prvega odstavka 28. člena Ustave, bi to privedlo do razveljavitve izpodbijanih sodnih odločb ter posledično do izdaje oprostilne sodbe. **Dejstvo, da je Ustavno sodišče sprejelo ustavno pritožbo v obravnavo, pomeni, da je vsaj *prima facie* ocenilo, da gre v pritožbi**

---

¹ Uvodoma naj omenim, da je ustavna pritožba po vsebini povezana z ustavno pritožbo pritožnika Ivana Črnkoviča v zadevi št. Up-883/14. Zato razlogi, ki so me navedli, da ne morem podpreti sklepa in argumentov večine v tej zadevi (št. Up-889/14), *mutatis mutandis* veljajo tudi za sklep Ustavnega sodišča v zadevi št. Up-883/14, za katero se tudi nisem mogel pridružiti stališču večine. V sedanji fazi odločanja je moralo Ustavno sodišče odločiti le o sprejemu ustavne pritožbe in o predlogu pritožnika, naj se do končne odločitve zadrži izvrševanje izpodbijanih sodnih odločb.

² Prim. 10. točko obrazložitve.

za dovolj tehtne oziroma resne očitke o morebitnih kršitvah človekovih pravic, ki zahtevajo ustavno presojo. Povedano seveda nikakor ne pomeni, da s tem, ko je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, to že kaže na njen uspeh. O tem bo namreč Ustavno sodišče odločilo šele po vsebinski obravnavi ustavne pritožbe.

2. Ko je ustavna pritožba sprejeta, lahko v skladu z 58. členom ZUstS senat ali Ustavno sodišče zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z njegovo izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice. V konkretni zadevi gre za pritožnika, ki že prestaja kazen na podlagi pravnomočne sodne odločbe. Tak primer ni primerljiv s primerom odločanja o priporu,³ kjer pravnomočne sodbe še ni, pa tudi razlogi in posledično kriteriji za pripor so popolnoma drugačni. V primeru zadržanja izvršitve že pravnomočne sodbe je razumljivo, da bodo potrebni res tehtni, očitni razlogi za zadržanje. Z vprašanjem, v katerih primerih lahko Ustavno sodišče zadrži izvrševanje že pravnomočne izrečene kazni zapora, se je Ustavno sodišče soočilo v zadevi št. Up-729/03. Povedalo je, da bi Ustavno sodišče lahko zadržalo izvrševanje pravnomočne kazni zapora "že v fazi sprejema ustavne pritožbe, če bi bil poseg v osebno svobodo očitno arbitraren ali samovoljen ali pa če bi glede na posebne okoliščine primera grozile kakšne druge težko popravljive škodljive posledice (npr. ogrožanje zdravja ali življenja prizadete osebe)". Na konkretnem primeru pred dobrimi desetimi leti je Ustavno sodišče s sklepom št. Up-729/03, ki nedvomno ima precedenčni značaj, opredelilo splošni kriterij, ki pa ga, upošteva je morebitne drugačne konkretne okoliščine, lahko dopolni, dogradi. To še zlasti zato, ker je dosedanja ustavnosodna presoja predlogov za zadržanje izvrševanja kazni zapora pravzaprav skromna. Skromna zato, ker se je Ustavno sodišče o odločitvi o takem predlogu obrazloženo izreklo samo dvakrat – prvič, ko ga je zavrnilo (sklep št. Up-729/03), in drugič, ko mu je ugodilo (sklep št. Up-879/14 z dne 11. 12. 2014).
3. Na tem področju se torej jurisprudenca še ni jasno, razpoznavno in dokončno razvila, vsaj ne z vsebino in obsegom, da bi bilo mogoče govoriti o izdelani, razvidni in predvidljivi doktrini. Zato menim, da sklep št. Up-729/03 sam po sebi ne more biti brezpogojni interpretativni kanon, ki bi enkrat za vselej rešil vse prihodnje neponovljive in enkratne primere predlogov za zadržanje. Prepričan sem, da mora Ustavno sodišče, ko določeno doktrino šele gradi, kako drugače kot od primera do primera (*case by case balancing*), upoštevati predvsem dvoje: na eni strani svoj položaj vrhovnega, da ne rečem ultimativnega varuha človekovih pravic, in na drugi strani položaj precedenčnega tribunala, ki ob izgrajevanju doktrin, stališč, politik (*policy, policies*) izhaja iz konkretne življenjske stvarnosti vsakega primera posebej in iz socialnega konteksta. Prav neponovljivost posameznega življenjskega primera je tisto, kar daje precedenčnemu sodišču položaj, ki je neprimerljiv z zakonodajalčevim. Zakonodajalec bo z enim aktom uredil nešteto bodočih primerov, ko pa gre za živo pravo, se to, ker nastaja organsko, z neposrednim in konkretnim stikom z življenjsko

---

³ Glej sklep Ustavnega sodišča v zadevi št. Up-729/03 z dne 11. 12. 2003.

stvarnostjo, nikoli ne bo dokončno zaprlo. Tudi takrat, ko se je s sodno prakso že oblikovala določena doktrina in ko se zdi, da jurisprudenca ponuja odgovore na vsa vprašanja, ostajajo vrata nadaljnega izgrajevanja, dograjevanja in preizkušanja še vedno odprta. Toliko bolj, ko se stališča in doktrine šele tvorijo in ko je, tako kot v primerih odločanja o zadržanju izvrševanja kazni zapora, judikatura skromna in nedorečena.

4. Na to je opozoril v zadevi št. Up-729/03 v odklonilnem ločenem mnenju takratni ustavni sodnik dr. Ciril Ribičič. Opozoril je, da je v takratnem primeru šlo za hudo in nesporno ugotovljeno procesno kršitev, zaradi katere je obstajala "precejšnja verjetnost", da bo Ustavno sodišče izpodbijano pravnomočno sodbo razveljavilo. In ker je ta možnost obstajala, "je bolje, da bi takšno odločitev pritožnik pričakal na svobodi". Ker je bil možen tudi drugačen, nasproten rezultat, torej da bi Ustavno sodišče sodbe ne razveljavilo, bi moral pritožnik v takem primeru nazaj v zapor in odslužiti zaporno kazen. Enako kot bivši ustavni sodnik dr. Ribičič menim, "da se tehtanje za ali proti začasnemu zadržanju zelo prepričljivo nagne v korist prve možnosti" vedno takrat, kadar bo v konkretnem primeru – ki si bodo v konkretnostih sicer vedno različni – vendarle obstajala resna možnost, da Ustavno sodišče ugotovi, da so bile pritožniku kršene človekove pravice in da bi bilo treba sodbo razveljaviti. Izjemno težke in nepopravljive so posledice, če bi kdorkoli prestajal kazen po sodbi, s katero so mu bile kršene človekove pravice. In nič posebej problematično ni, če bi pritožnik na odločitev Ustavnega sodišča čakal na prostosti – če seveda ne bi bilo nekih drugih razlogov, ki bi tega ne dopuščali, npr. begosumnost ali ponovitvena nevarnost – pa bi kasneje z ustavno pritožbo ne uspel. Sodba bi obstala in kazen bi se z nekajmesečno zamudo izvršila. **Torej: na eni strani možnost nezakonitega, protiustavnega odvzema prostosti, ta izjemno težak poseg v človekovo pravico do osebne svobode, pa tudi v njegovo človeško dostojanstvo, na drugi pa odložitev kazni.** Naj že na tem mestu dodam, da je zame tudi z vidika načela humanosti odgovor jasen.

5. V tokratni zadevi št. Up-889/14 je Ustavno sodišče sledilo sklepu in obrazložitvi v zadevi št. Up-729/03. Sprejelo je kriterij opredelitve "težko popravljivih škodljivih posledic", kot ga je v tokratni zadevi opredelilo Ustavno sodišče. Namreč, da Ustavno sodišče izvrševanje pravnomočne sodbe lahko zadrži, "če bi bil poseg v osebno svobodo očitno arbitraren ali samovoljen ali pa če bi glede na posebne okoliščine primera grozile kakšne druge težko popravljive škodljive posledice (npr. ogrožanje zdravja ali življenja prizadete osebe)." To stališče je zame nesprejemljivo, preživeto, v celoti se strinjam s citiranim ločenim mnenjem bivšega ustavnega sodnika dr. Ribičiča in se k temu še vrnem. Tudi v tokratnem primeru (št. Up-889/14) je Ustavno sodišče odločilo, da očitki o kršitvah, ki jih kot razlog za zadržanje navaja pritožnik,⁴ ne zadostijo kriteriju iz sklepa št. Up-729/03. Najprej naj izpostavim, da v

---

⁴ Enaki ali podobni očitki so bili predstavljeni tudi v zadevi št. Up-883/14 in je o njih potekala razprava na kazenskem senatu in plenumu Ustavnega sodišča.

tokratnem primeru (št. Up-889/14), kot tudi v takratnem (št. Up-729/03), ne gre za nepopravljive posledice, ki bi šele lahko nastale, temveč za že potekajoče izvrševanje zaporne kazni, torej gre za že nastale posledice, ki jih, če se pritožnikovi očitki izkažejo za utemeljene, ne bo moč odpraviti. Sodišče je v sklepu št. Up-729/03 kot možne druge posledice navedlo "npr. ogrožanje zdravja ali življenja prizadete osebe", torej je dopustilo možnost tudi kakšnih drugih težko popravljivih škodljivih posledic. Očitno je namenoma pustilo vsaj priprta vrata za še kakšne "druge težko popravljive škodljive posledice", ki bi jih utegnili prinesiti prihodnji konkretni primeri. **Pustilo je odprto možnost, da praksa, življenje, dodatno napolnjuje standard "težko popravljivih škodljivih posledic".**

6. Dejansko je Ustavno sodišče to možnost uporabilo v zadevi št. Up-879/14, ko je soglasno na podlagi 58. ZUstS ugodilo predlogu za zadržanje izvrševanja pravnomočne zaporne kazni in se je pri tem oprlo na sklep Ustavnega sodišča št. Up-729/03. Razširilo je krog "drugih težko popravljivih škodljivih posledic" iz sklepa št. Up-729/03 s tem, da je kot razlog za zadržanje izvrševanja pravnomočne zaporne kazni štelo dejstvo, da je pritožnik v zadevi poslanec in vodja opozicije ter da bi nezmožnost njegovega sodelovanja v procesu demokratičnega odločanja lahko vrgla sum na legitimnost delovanja celotnega Državnega zbora, če bi se kasneje ob odločanju o ustavni pritožbi izkazalo, da izpodbijane sodbe temeljijo na kršitvah človekovih pravic in bi jih bilo zato treba razveljaviti. S tem je pritrdilo stališču bivšega ustavnega sodnika dr. Ribičiča, da je v "naravi ustavno sodnega odločanja [...], da ob obravnavi konkretnega primera skuša opredeliti standarde, merila in kriterije, ki bodo uporabljivi v drugih podobnih primerih". Z razlogovanjem v ločenem mnenju dr. Ribičiča se v celoti strinjam in sem to utemeljil že v 3. točki tega mnenja. **Na Ustavnem sodišču je, da postavlja na temelju konkretnih primerov standarde in kriterije in te lastne standarde in kriterije dopolnjuje ali tudi spreminja, v okvirih, ki jih dopušča Ustava, zadržano, z ustrezno utemeljitvijo in ob spoštovanju načela enakosti iz 22. člena Ustave.** Vsekakor se s tem, da je Ustavno sodišče v zadevi št. Up-879/14 kriterij za zadržanje izvrševanja pravnomočne kazni razširilo, strinjam, in sem za to tudi glasoval. Prepričan pa sem, da utegne življenje terjati, da bo kdaj v prihodnje k "ogrožanju zdravja ali življenja" iz sklepa št. Up-729/03 in "funkciji poslanca" iz sklepa št. Up-879/14 Ustavno sodišče glede na kak konkreten primer dodalo še kaj.
7. Ob strinjanju z navedenim stališčem in razlogovanjem v sklepu št. Up-879/14 pa hkrati **menim, da so morebitne kršitve prvega odstavka 28. člena Ustave (načelo zakonitosti v kazenskem pravu) vsaj enako pomemben razlog za zadržanje izvrševanja kazni zapora kot dejstvo, da je obsojenec poslanec.** V zadevi št. Up-879/14 je Ustavno sodišče kot razlog za zadržanje upoštevalo oboje.⁵ **Če bi sklep v zadevi št. Up-879/14 ne bil oprt tudi na v ustavni pritožbi očitane kršitve prvega odstavka 28. člena Ustave, bi to pomenilo, da je Ustavno**

---

⁵ Glej tč. 12 obrazložitve sklepa št. Up-879/14.

sodišče izvrševanje kazni zadržalo (samo) zato, ker je obsojenec poslanec in vodja opozicije. Kaj bi to pomenilo z vidika načela enakosti in v očeh javnosti, mi ni treba razlagati. Ne glede na razloge za zadržanje, ki jih je Ustavno sodišče navedlo v svoji dosednji presoji, menim, da je ustavno dopusten in potreben odmik od preveč restriktivnega tolmačenja 58. člena ZUstS v sklepu št. Up-729/03, kadar gre za očitke o kršitvi prvega odstavka 28. člena Ustave in je zaradi teh in drugih očitkov ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, za kar se je v ločenem mnenju zavzemal tudi sodnik dr. Ribičič.

8. V sedanji zadevi št. Up-889/14 je Ustavno sodišče zavrnilo predlog za zadržanje z utemeljitvijo, da razloga, ki ga je kot "drugo težko popravljivo škodljivo posledico" navedel pritožnik, to je, da ima majhnega otroka, ki travmatično doživlja njegovo odsotnost, ni mogoče šteti za izjemne okoliščine, ki bi odločilno vplivale na odločitev o zadržanju. Tudi sam menim, da to ni zadosten razlog, saj gre za nujno posledico prestajanja kazni zapora, ki nastaja vsakemu zaporniku in njegovi družini. Ne strinjam pa se s stališčem večine, ki zatrjuje, da zatrjevana kršitev posamezne človekove pravice, celo če gre za kršitev prvega odstavka 28. člena Ustave, ni škodljiva posledica sama po sebi. Za tako stališče večine, ki iz razlogov za zadržanje izključuje razloge, ki bi lahko vodili k oprostitvi pritožnika, npr. ker je s sodbo kršeno načelo zakonitosti, ni najti opore ne v Ustavi in ne v zakonih. V tej zvezi enako kot bivši ustavni sodnik dr. Ribičič v ločenem mnenju menim, da restriktivno stališče Ustavnega sodišča v zadevi št. Up-729/03 glede "težko popravljivih škodljivih posledic" ni sprejemljivo. Strinjam se, da "če bi zakonodajalec hotel možnost začasnega zadržanja tako hudo omejiti, bi moral v ZUstS zapisati, da je takšno zadržanje mogoče samo izjemoma, samo takrat, ko gre za nepopravljive posledice in določiti kriterije za takšno izjemno zadržanje. O čem takem v ZUstS za zdaj ni nobene sledi, kot je znano, pa tudi Ustave ni mogoče razlagati na način, ki bi vodil do omejevanja pravic določenih s predpisi, ki veljajo v Sloveniji. Zato bo slej ko prej potrebno zadržati izvrševanje pravnomočne obsodilne sodbe takrat, kadar bo pritožnik to zahteval, pa bo na prvi pogled vidno, da gre za pomembnejše procesne kršitve, ki bi lahko pomembno vplivale na izrek o krivdi oziroma o višini kazni."

9. **Pritožnik v obravnavani zadevi uveljavlja vrsto resnih očitkov o kršitvi človekovih pravic, predvsem z vidika prvega odstavka 28. člena Ustave.** Navaja, da obsodilna sodba ne vsebuje znakov kaznivega dejanja, da "ni znan" ne način, ne kraj, ne čas storitve kaznivega dejanja in da kaznivo dejanje ni zadosti konkretizirano. Neprimerno bi bilo, da bi, preden bo Ustavno sodišče vsebinsko obravnavalo ustavno pritožbo št. Up-889/14, v tem ločenem mnenju začel z razpravo *in merito*. **Ponovim naj le, da je Ustavno sodišče s tem, ko je sprejelo ustavno pritožbo v obravnavo, povedalo, da očitki o kršitvi prvega odstavka 28. člena Ustave terjajo poglobljeno obravnavo, pri čemer bi bilo treba v primeru, če bi se izkazali za utemeljene, pritožnika oprostiti obtožbe.** Ali so očitki taki, da kažejo na možnost, da je bil poseg v osebno svobodo (z obsodilno sodbo) arbitraren ali samovoljen, zanj nezakonit, je očitno predmet nestrinjanja med menoj in večino

sodnic in sodnikov. Najprej naj omenim, da je ta skrajno restriktiven standard vzpostavilo Ustavno sodišče samo v konkretni zadevi (št. Up-729/03), torej ne Ustava in ne zakon, na kar opozarja tudi bivši ustavni sodnik dr. Ribičič. Pritožnik v tokratni zadevi navaja vrsto kršitev, predvsem v zvezi z 28. členom Ustave. Ker gre za specifično kaznivo dejanje – "sprejem obljube nagrade" – je še toliko pomembneje, da je dokazan prenos iz morebitnega storilčevega miselnega sveta, kamor kaznovalno pravo ne more in ne sme prodreti, v zunanji svet, v dejanski "sprejem obljube", ki bi moral biti *sine dubio* dokazan v sodbah, pa ni ne več ne manj kot to, da je pritožnik "neugotovljenega dne po 3. 9. 2005, na neugotovljenem kraju in na neugotovljen način, od Ivana Črnkoviča bil seznanjen in s tem sprejel obljubo". **Mar "seznanitev" res že pomeni "sprejem", četudi bi bila seznanitev z obljubo dokazana? Mar že ta nepojasnjeni preskok od "seznanitve" do "sprejema" ni zadosten razlog za arbitrarnost?**

10. Menim, da razlogi iz sklepa št. Up-729/03 ne dajejo dokončnih odgovorov na vsa vprašanja, ki jih prinaša življenje in zato ne zavezujejo Ustavnega sodišča v vseh nadaljnjih primerih. Kot bistveno razlikovalno okoliščino primera, ki ga imamo pred seboj, vidim prav očitek o kršitvi načela zakonitosti v kazenskem pravu, ki naj bi, če bi se izkazal za utemeljenega, imel za posledico ne (le) razveljavitev izpodbijane sodbe, temveč dokončno oprostitev ustavnega pritožnika. Ni namreč isto, ali ustavni pritožnik uveljavlja "samo" kršitev katerega od ustavnih procesnih jamstev (npr. opustitev vročitve odgovora Vrhovnega tožilstva na zahtevo za varstvo zakonitosti obsojencu), ali pa je ključni očitek ustavne pritožbe taka kršitev človekove pravice, ki je ni mogoče sanirati drugače kot z oprostivjo. Kaj to pomeni? Pomeni, da obstaja možnost, da bo ustavni pritožnik zaradi kršitve prvega odstavka 28. člena Ustave oproščen in da mu lahko zaradi te kršitve že ta trenutek nastaja nepopravljiva škoda. Pa ne kakršnakoli nepopravljiva škoda, jemlje se mu pravica do osebne svobode. Kršitev človekove pravice, ki je podlaga izpodbijane sodbe (načelo zakonitosti v kazenskem pravu – prvi odstavek 28. člena Ustave), ima za posledico nadaljnjo, upam si reči, še večjo kršitev človekove pravice, odvzem svobode. **Če bo Ustavno sodišče presodilo, da je ustavna pritožba utemeljena, bi izvrševanje kazni pomenilo dvakratno ponižanje pritožnika: najprej s primarno kršitvijo človekove pravice (kršitvijo načela zakonitosti v kazenskem pravu), in nato s kardinalno kršitvijo – protiustavnim odvzemom svobode.**
11. Sprejeti sklep večine v tokratni zadevi v 16. točki obrazložitve izpostavlja, da je morebitna kršitev prvega odstavka 28. člena Ustave sicer pomembna, vsekakor pa ni škodljiva posledica sama po sebi. Zato je po presoji večine to morebitno kršitev tudi pri odločanju v tej zadevi mogoče upoštevati le na enak način, kot je bila upoštevana pri odločanju v zadevi št. Up-879/14, to je kot enega od elementov, ki vplivajo na odločanje o predlogu za zadržanje izvrševanja pravnomočne sodbe. Opozarjam, da take eksplicitne omejitve v obrazložitvi št. Up-879/14 ni najti. V 12. točki obrazložitve sklepa št. Up-879/14 je rečeno le, da če bi se "zatrjevana kršitev prvega odstavka 28. člena Ustave izkazala za utemeljeno, bi to posledično pomenilo, da se pritožnik

oprosti obtožbe. Take kršitve namreč v novem postopku ne bi bilo mogoče odpraviti tako, da bi bilo pritožniku ponovno sojeno. Zato je to ena od okoliščin, ki jih je treba upoštevati pri odločanju o predlogu za zadržanje izvrševanja pravnomočne obsodilne sodbe". Z drugimi besedami, v sklepu št. Up-879/14 nič ni rečeno, da morebitna kršitev 28. člena Ustave ni "težko popravljiva škodljiva posledica sama po sebi". Seveda kake take omejitve tudi ni najti ne v Ustavi in ne v ZUstS.

12. Res je, da je ustavnemu pritožniku odvzeta pravica do osebne svobode na podlagi pravnomočne sodbe. Res je tudi, da je spoštovanje pravnomočnih sodnih odločb nosilni steber pravnosti države. Vendar ima ideja pravne države tudi svoj vsebinski vidik. Tvorijo ga človekove pravice in temeljne svoboščine. Nič ne pomeni brezpogojno spoštovanje ter strogo in natančno izvrševanje sodnih odločb, če so te sodne odločbe obremenjene ne samo s kršitvami človekovih pravic, ampak se z njihovimi protiustavnimi ukazi posega v najbolj temeljne človekove pravice, kot je pravica do osebne svobode. Tehtanje med človekovo pravico do osebne svobode na eni strani in spoštovanjem pravnomočne sodne odločbe, na podlagi katere se v to človekovo pravico posega, na drugi strani, se v primerih, kakršnega imamo pred seboj, nedvomno nagne v korist človekovi pravici do osebne svobode. Saj če bo Ustavno sodišče pritožnika oprostilo in tega v obravnavani zadevi ni moč vnaprej izključiti, potem mu že sedaj, z vsakim trenutkom nastaja nepopravljiva škoda – in to ne kakršnakoli škoda, temveč škoda na eni od najvišjih vrednot ustavne ureditve, na osebni svobodi. In kaj je na drugi strani tehtnice? Pravnomočnost sodbe kazenskega sodišča – vendar ne pravnomočnost v vseh svojih razsežnostih. **Zadržanje izvrševanja kazni zapora namreč v ničemer ne pomeni izničenja pravnomočnosti. Tudi če bi se izkazalo, da je ustavna pritožba neutemeljena, pravnomočnost kazenske sodbe ne bi bila prizadeta, saj bi se izvrševanje začasno odložene zaporne kazni nadaljevalo.**
13. Končno želim opozoriti še na en, vsaj zame, pomemben vidik. Odločanje o ustavni pritožbi ob hkratnem zavedanju, da je posledica kršitve človekove pravice ne samo škoda, ki jo kršitev te človekove pravice pomeni že sama po sebi, ampak tudi nadaljnja trajajoča nepopravljiva škoda, ki jo predstavlja odvzem osebne svobode, pomeni zame, prepričan sem pa, da tudi za druga sodnika in sodnice, velik pritisk. Ko človek dela pod pritiskom, ki ga v tem primeru pomeni zavedanje, da je ves čas odločanja o ustavni pritožbi pritožniku lahko protiustavno odvzeta svoboda, je prej nagnjen k hitrim, morda tudi manj premišljenim in slabim rešitvam, kot takrat, ko ima za odločanje dovolj časa, ko odloča v miru, brez notranjih pritiskov in sproščeno.
14. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo v zadevi št. Up-889/14 sprejelo v obravnavo, ker odpira vsaj eno pomembno ustavnopravno vprašanje, to je vprašanje kršitve pravice iz prvega odstavka 28. člena Ustave. Uveljavljani razlogi so resni in terjajo poglobljeno obravnavo in prav zato je bila ustavna pritožba sprejeta v obravnavo. Sprejem temelji na presoji senata in Ustavnega sodišča, da so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena ZUstS, to je, da gre bodisi za zatrevano kršitev

človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je imela hujše posledice za pritožnika, bodisi za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve. Navedeno velja še posebej takrat, ko se ugotovi, da so ti pogoji izpolnjeni glede zatrjevane kršitve načela zakonitosti v kazenskem pravu (prvi odstavek 28. člena Ustave). Ključna trditev obravnavane ustavne pritožbe je prav to. Če bi se izkazala za utemeljeno, bo pritožnik oproščen obtožbe. V času med sprejemom ustavne pritožbe do končne oprostilne odločitve bi bil pritožnik v zaporu s kršitvijo človekovih pravic, okrnjena pa bi bila tudi učinkovitost ustavne pritožbe kot pravnega sredstva za varstvo človekovih pravic pritožnika, saj posledic morebitne kršitve človekove pravice do osebne svobode ne bo mogoče odpraviti. Ustavna pritožba namreč ni samo sredstvo, s katerim se zagotavlja tvorba "živega" prava človekovih pravic, ni samo sredstvo, prek katerega Ustavno sodišče uresničuje svojo vlogo precedenčnega sodišča, ustavna pritožba je predvsem zadnja pravna možnost zavarovanja posamičnih in konkretnih človekovih pravic posameznikov. Po drugi strani pa konkretne okoliščine primera ne dajejo nikakršne podlage za zaključek, da pravnomočne sodbe, če se očitki pritožnika izkažejo za neutemeljene, ne bo moč izvršiti kasneje. Zato menim, da bi Ustavno sodišče v takih primerih, in v smislu tistega, kar je v ločenem mnenju že leta 2003 zapisal takratni sodnik dr. Ribičič, moglo in celo moralo dopolniti sklep št. Up-729/03 ter v obravnavanem primeru izvrševanje sicer pravnomočne kazni začasno zadržati.

15. **Navedeni razlogi in razmisleki so me vodili k temu, da se sklepu, ki ga je sprejela večina, ne morem pridružiti.** Ob zaključku mojih razmišljanj si v skladu s svobodo misli in izražanja dovolim še nekaj besed. Prav pred kratkim je ugledni sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice prof. dr. B. M. Zupančič v prispevku za širšo javnost⁶ nekajkrat izpostavil pomen "občutka za pravičnost" (*sense of justice*); izrecno pravi, "da je dober sodnik pač tisti, ki ima izostren občutek za pravičnost". Upam si trditi, da naj bi to še posebej veljalo za Ustavno sodišče, čigar skrb je posebej namenjena varstvu človekovega dostojanstva in iz tega izhajajočih pravic in svoboščin. Naj omenim tudi misel akademika M. Pavčnika,⁷ da se "pravna država konča tam, kjer se izrekajo obsodilne sodbe v zadevah, ki niso onkraj dokaznega dvoma, da je obdolženec storil kaznivo dejanje. Dragotina pravne države so tudi oprostilne sodbe. Izkušstvo nesporno potrjuje, da ima oprostilna sodba prednost pred obsodilno s senco dvoma". Ta pomembna misel, ta maksima pravne države, naj nihče ne bo obsojen in naj torej ne prestaja kazni, če mu ni brez resnega dvoma (*in dubio pro reo*) kaznivo dejanje, kakršno je z zakonom vnaprej (*nulla poena sine lege praevia*) in jasno določeno (*lex certa*), *mutatis mutandis* še toliko bolj velja, ko gre za odločanje o zadržanju izvrševanja kazni. **Mar ni edino pravično, da prav takrat, kadar gre za resen dvom o tem, ali je sodba, četudi pravnomočna, izrečena v skladu z Ustavo, da Ustavno sodišče, vrhovni varuh človekovih pravic in zakonitosti, izvrševanje sodbe in s tem morebitno nadaljevanje**

⁶ B. M. Zupančič, Profil evropskega sodnika oziroma sodnice, Delo – Sobotna priloga, 7. 2. 2015, str. 9 idr.

⁷ M. Pavčnik, Predpraznični dnevnik, Pravna praksa, št.?, 18. 12. 2014, str. 35.

**protiustavnega omejevanja pravice do osebne svobode do končne odločitve
zadrži!?**

dr. Ernest Petrič, l. r.
Sodnik